№ 1[illegible]

Получено отъ редактора Дра Генриха Фидлера 11 экземпляровъ газеты „Kurjer Radomski" № [illegible] выпущенныхъ изъ типографіи бр. Тржебинскихъ. 28 Апр. 1906 года, 6 час. — мин. по полу[illegible]

Цензоръ [illegible]

Piątek 11 maj[a]

KURJER R[ADOMSKI]

Pismo społeczne, polityczne, eko[nomiczne...]

Wychodzi we wtorki, czwartki i soboty, w pozostałe dnie tygodnia wychodzą w[...]

WARUNKI PRZEDPŁATY.
W Radomiu: rocznie rb. 5, półrocznie rb. 2 k. 50, kwartalnie rb. 1 k. 25, miesięcznie k. 45.
Z przesyłką pocztową: rocznie rb. 6 k. 20, półrocznie rb. 3 k. 10, kwartalnie rb. 1 k. 55.
Za granicą: rocznie rb. 8, półrocznie rb. 4, kwartalnie rb. 2.

Numer pojedyńczy kop. 5.
Dodatki telegraficzne po kop. 2.
Przedpłatę i ogłoszenia przyjmuje Administracja „Kurjera"

Adres Redakcji i Administracji
Radom, ulica Lubelska Nr 28.
Redakcja otwarta codziennie za wyjątkiem dni świątecznych od 4—7 po południu.
Administracja otwarta codziennie za wyjątkiem dni świątecznych od 10—2 i od 4—7 po południu.
Drobne rękopisy nie zwracają się.

Przedpłatę przyjmują również księgarnie oraz agientury w miastach i miasteczkach.
Zmiana adresu pocztowego k. 20.

TELEGRAMY:

(Telegramy Agiencji Petersburskiej).

Z Królestwa.

Warszawa 11|V. Strejkujący pod groźbą zarządali wypłaty $^3|_4$ wynagrodzenia. Urzędnik firmy „Singer" nie należący do strejku—ciężko ranny.

Z Rosji.

Petersburg 11|V. 10-ta rano. Na ulicach gwarno i rojno. W świątyniach odprawiają się uroczyste nabożeństwa. Na Newskim i Morskiej formalny ścisk, tłumy zalegają ulice tak, że pojazdy przedostać się nie mogą. Domy przybrane flagami—sklepy szczelnie zamknięte. Patroli i policji masę. W fabrykach cisza. Poczta świętuje. Rodiczewa i Pietrunkiewicza tłumy entuzjastycznie i radośnie witają, — „niech żyje Duma, amnestja" — ci im odpowiadają okrzykiem: — „Niech żyje Wolność"

Petersburg 10|V. Zjazd do Zimowego Pałacu rozpoczął się o godzinie 12 w południe. O 2-iej Minister Dworu zawiadomił Monarchę, że jak Rada Państwa, tak i członkowie Dumy są już zebrani w pełnym komplecie w sali Jerzego. Nastąpiło ostentacyjne przybycie Cesarza:—pochód rozpoczynali dwaj pachołkowie w czerwonych frakach, następnie 3-ej mistrze ceremonji, dalej—dwoma rzędami postępowali dworzanie; ober marszałek niósł buławę, za nim niesiono Cesarskie regalje, dalej szli Najjaśniejsi Państwo, Monarcha w mundurze preobrażeńskiego pułku z Aleksandrowską wstęgą, obok nich Cesarzowa Marja Teodorówna. Orkiestra grała hymn narodowy. Za Cesarzem postępowali: minister dworu, wielcy książęta i księżne i inni członkowie Rodziny Cesarskiej.

W sali Jerzego powitał przybyłych Metropolita Antoni wraz z członkami synodu, poczem Najjaśniejsi Państwo zajęli swoje miejsca, by wysłuchać uroczystego nabożeństwa.

Mowa Tronowa.

Po nabożeństwie w Sali Tronowej Jego Cesarska Mość raczył zwrócić się do obecnych z temi słowy:

„Wolą Najwyższą włożony na Mnie obowiązek pieczy o dobro i szczęście ojczyzny—skłonił Mnie do powołania przedstawicieli narodu dla współdziałania w pracy ustawodawczej. Z gorącą wiarą w jasną przyszłość Rosji — witam w Was tych najlepszych ludzi, których poleciłem wybrać ukochanym moim poddanym. Trudna i skomplikowana czeka Was praca. Wierzę jednak, że miłość ojczyzny i szczere pragnienie służenia jej,—ożywią Was i zjednoczą. Ja ze swej strony niezachwianie stać będę na straży darowanych Przeze Mnie praw. W głębokim przeświadczeniu, że poświęcicie wszystkie swe siły dla dobra ojczyzny, w celu zaspokojenia potrzeb, tak bliskiego sercu Memu włościaństwa, oświaty narodu i rozwoju jego dobrobytu—pomnąc, że dla duchowej wielkości i szczęścia państwa niezbędna nie tylko wolność—ale i porządek na prawie oparty. Niech spełnią się gorące moje pragnienia, abym widział szczęście ludu mego i oddał synowi mojemu w dziedzictwie państwo silne, dobrze urządzone i oświecone. Niech Bóg błogosławi pracę moją łącznie z Radą Państwa i Izbą Państwową i niech dzień dzisiejszy będzie—dniem moralnego przebudzenia się ziemi rosyjskiej — dniem odrodzenia jej sił najlepszych. Przystępujcie z ufnością do pracy, do której Was wezwałem i godnie odpowiedzcie położonemu w Was zaufaniu Cesarza i narodu! Boże pomagaj Mnie i Wam.

Petersburg 10|V. Podczas przejazdu z Zimowego pałacu do lokalu Dumy, liczne tłumy entuzjastycznie witały posłów. Ulice przepełnione policją. Dragoni rozpędzają tłumy, z piersi których bezustannie grzmi okrzyk: „żądajcie ogolnej amnestji"! Wejścia do lokalu Dumy bacznie strzeże policja. Sala posiedzenia Dumy wypełniona po brzegi. Na trybunie ministrów Goremykin i inni. Punkt 5-ta wice-prezydent Frisz rozpoczyna przemówienie: „Szczęśliwy jestem, mogąc przywitać Was, wybrańców ludu. Powołani do spełnienia Najwyższej woli, macie przed sobą wielkie zadanie. Na mocy zasadniczego prawa o Dumie państwowej macie możność pracy, dzięki wolności słowa głos i żądania Wasze będą znane szerokim masom ludności." Wezwawszy następnie błogosławieństwa Bożego dla przyszłych prac Dumy, Frisz zaznaczył, że Duma państwowa jest otwarta, a następnie nadmienił, że zgodnie z prawem, najpierw trzeba podpisać uroczyste zapewnienie (tekst, którego przeczytał sekretarz), dalej należy wybrać przewodniczącego.

Głosy miały być oddawane na kartkach. Podpisanie uroczystego zapewnienia przez wszystkich deputowanych zajęło pół godziny. Propozycję balotowania kandydatury na przewodniczącego odrzucono i przez aklamację wybrano deputowanego Moskwy profesora S. A. Muromcewa. Muromcew, witany gorącemi oklaskami, zajął miejsce przewodniczącego. Głos zabiera Pietrunkiewicz: „Honor i sumienie nakazują nam, by pierwsze nasze wolne przemówienie było poświęcone tym, którzy swe życie i prace ofiarowali dla wyzwolenia ojczyzny. (Burza oklasków). Więzienia przepełnione, tysiące osób błaga nas i ufa, że ich wyswobodzimy. Sprawę amnestji poruszymy w odpowiedzi na mowę tronową, teraz powiemy tylko: Wolna Rosja żąda zwolnienia wszystkich, którzy ucierpieli w walce o tę wolność!. (Burza oklasków).

Wielu deputowanych powstaje by uczcić te słowa. Po nim głos zabiera przewodniczący: Pokłon przedstawicielom narodu! Nie znajduję wyrazów podzięki za okazany mi zaszczyt. Lecz nie czas teraz, na wyrażanie osobistych uczuć. Wybory przewodniczącego to pierwszy nasz organizacyjny krok, jako instytucji państwowej. Wola ludu znajdzie swój wyraz w formie stale działającej instytucji: Wielkie dzieło wymaga wielkiego napięcia. Przed nami długa praca dla dobra ludu, który nas powołał, na zasadach należnego uszanowania prerogatyw Monarchy konstytucyjnego (gromkie oklaski) i całkowitego urzeczywistnienia praw Dumy państwowej wynikających z samej natury reprezentacji narodu (jednomyślne burzliwe oklaski).

Według prawa praca nasza winna być przerwaną dla zdania relacji Monarsze o wyborze prezydującego, to wymaga czasu, więc następne posiedzenie odbędzie się w sobotę, (postanowiono otworzyć je o 11 rano).

Prezes Izby rozkazuje urzędnikom kancelarji państwowej stojącym pod ścianami, poza posłami usunąć się z sali jako nienależącym do składu izby. Urzędnicy usuwają się. Posiedzenie zamknięto. Tłumy towarzyszą deputatom na ulicy z okrzykami „Niech żyją" oraz—„żądajcie amnestji!!....

Petersburg 10|V. Na posiedzeniu komitetu „Swobody Narodowej" uchwalono żądać od posłów solennego przyrzeczenia by godnie pełnili włożone na nich obowiązki, przyczem też zwrócono uwagę na znaczenie słowa „*Samowładca*", które użyte w formie istniejącego porządku—nie może mieć znaczenia nieograniczonej władzy monarchy.

Petersburg 11|V. Przesłały do Dumy depesze miasta: Moskwa, Kowno, Elizawetgrad, Piatigorsk, Sewastopol, Kielce, Kijów, Rybińsk, Charków, Piotrków, Sosnowiec, Mińsk, Płock, Nowogród, Symbirsk, Elizawetpol, Helsingfors, Witebsk, Łomża, Simferopol, Białystok, Nowoczerkask, Tuła, Odesa, Wilno i wiele innych.

Duma m. Moskwy wysłała depeszę treści następującej: „Wielki dzień, w którym wybrańcy narodu przystępują do działalności państwowej,—kiedy znękany kraj ujrzał wreszcie początek niezbędnej reformy, która jedynie może wprowadzić Rosję na drogę normalnego pokojowego rozwoju; prastara Moskwa wita posłów słowami: niech będzie błogosławiona praca, podjęta dla dobra i szczęścia ojczyzny, niech stanie się tą siłą życiodajną, która stworzy nowy porządek w wielkiej odnowionej i wolnej Rosji."

„Moskwa wierzy głęboko, że wielkie dzieło podjęte przez wybrańców narodu, ożywione głębokim ukochaniem prawdy wprowadzi Rosję na nowe tory. Niech zabłyśnie w państwie światło prawdy!"

Petersburg 10 V. Z powodu otwarcia Dumy szpalty gazet przepełnione okolicznościowemi artykułami, dosadnie charakteryzującemi doniosłość faktu.

Petersburg 10|V. Obrady Dumy rozpoczęte zostaną w obecności około 430 posłów.

Simferopol 10|V. Rada miejska w przesłanej specjalnie depeszy radośnie wita dzień otwarcia Dumy, iż odpowie ona swemu wielkiemu zadaniu wobec ojczyzny i społeczeństwa. Takież depesze przysłane zostały z Symbirska i Carycyna.

Petersburg 10|V. Przyjeżdżają tu ajenci specjalnie wydelegowani przez włościan—z tym, aby kontrolowali działalność Dumy.

Petesburg 10|V. „Strana" donosi: iż socjal-demokraci przyszli do wniosku iż bojkotowanie Dumy, było błędem politycznym.

Petersburg 10|V. Miasto udekorowane flagami. Wszędzie panuje nastrój świąteczny.

Pogoda prześliczna.

Dzienniki przepełnione artykułami, wykazującymy doniosłość chwili historycznej.

Znany kompozytor muzyczny, Głazunow, napisał hymn na cześć przedstawicieli narodu z okazji dnia dzisiejszego.

W zakładach naukowych, bankach i instytucjach rządowych wszelkie zajęcia zostały zawieszone.

Ruch w mieście ogromny. Dorożki są rozchwytywane.

Petersburg 10|V. Wczoraj przybyło do stolicy około stu posłów do Dumy. Przy otwarciu Dumy weźmie udział do 430 posłów. Posłowie do Dumy, pochodzący przeważnie z klas pracujących, włościan i robotników, zorganizowali stronnictwo par-

lamentarne pod nazwą „Grupa parlamentarna pracy“ i opracowali dla siebie program zasadniczy. Pierwsze posiedzenie rady państwa odbędzie się 11 b. m. w resursie szlacheckiej.

Odesa 10 | V. Rada uniwersytetu posyła Dumie telegram następującej treści: „Jesteśmy głęboko przekonani, że tylko w wolnym państwie możliwy jest wolny uniwersytet. Rada uniwersytetu noworosyjskiego wita tedy otwarcie Dumy, jako pierwszy krok do zbudowania wolnego, ściśle konstytucyjno-parlamentarnego demokratycznego ustroju państwowego, a dla osiągnięcia tego oczekuje Dumę ciężka walka i doświadczenia, ale niech wie Duma o tym, że wyższe szkoły są przedstawicielkami prawdy naukowej i wyższych ideałów życiowych.

Kursk 10 | V. Wystrzałem z rewolweru ciężko zraniono żandarma.

Petersburg 10 V. Oberprokuratorem Synodu mianowany—Szyryński Szachmatow, ministrem finansów—Kokowcew i ministrem spraw wewnętrznych—Stołypin.

Petersburg 10 V. Ogłoszono listę członków rady państwa z nominacji, którzy mają brać udział w posiedzeniach senatu. Honorowym prezesem mianowano Wielkiego Księcia Michała Mikołajewicza, prezesem hr. Solskiego, wice-prezesem sekretarza stanu Frischa. Wczoraj w pałacu odbył się raut dla członków rady państwa.

Petersburg 10 | V. Mianowano członkami rady Państwa: hr. Solskiego, Frischa, hr. Ignatjewa, hr. Pahlena, Połowcewa, Roopa, Mansurowa II, Richtera, barona Taubego, jenerał-adjutanta Durnowo I, Berberga, Czichaczewa, Kułomzina, Tatiszczewa, Siemionowa, Galkina, Wraskiego, barona Mengdena, księcia Golicyna, Goremykina, Jermołowa, Kosicza, Ternera, Szamszina, Saburowa I, hr. Ignatjewa II, księcia Chiłkowa, barona Ikskul von Hildenbranda, księcia Dołgorukija, hr. Kutaisowa, Petrowa I, barona Fridericbsa, Saburowa II, Gołubiewa, Kobeko, Szydłowskiego, Taganccwa, Aleksiejewa, Frezego, Gonczarowa, Pantelejewa, von Wahla, Bałaszowa, Szeremetjewa, Szewicza I, Wierchowskiego, Sablera, Kokowcowa, Aniczkowa, sekretarza stanu Durnowo II. Gudima-Lewkowicza, Masłowa, Suchotina, księcia Wiaziemskiego, Rüdigera, Birilewa, Trepowa, Lindera, księcia Obolenskiego I, Neledyńskiego-Mieleckiego, Stürmera, Brianczaninowa, von Kaufmana, Łazarewa, Stewena, barona Budberga, ks. Oboleńskiego II. księcia Wasilczykowa, Fiłosofowa, barona Nolde, Kałaczewa, Butowskiego, Zinowiewa, Płatonowa, Schlippego, Schwarzenbacha, Dmitrjewa, Schönmana, Romanowa, Stiszyńskiego, Charitonowa, Akimowa, Arsenjewa I, Ruchłowa, Deutricha i Łukłanowa.

Helsingfors 11 | V. Trumna z ciałem Szaumana przewieziona została do Borgu przy śpiewie rewolucyjnych pieśni.

Taganróg 11 | V. Wykryto skład bomb w mieszkaniu krawca Powznera.

Symbirsk 11 | V. Tłum młodzieży ze spicwami rewolucyjnemi udał się przed gmach więzienny. Policja rozpędziła tłumy.

Petersburg 11 | V. Profesor Gredeskół, po powrocie z Archangielska na skutek interpelacji k. d., oświadcza w „Rieczy“: „nie będzie winą narodu jeśli dzień 10 maja zamiast spokoju i szczęścia będzie początkiem nędzy i walki.“

Zagraniczne.

Londyn 10 | V. Miejscowa prasa nader sympatycznie odzywa się o Dumie Rosyjskiej. Uważa ją jako doniosły fakt historyczny.

Paryż 10 | V. Badając stosunki, utrzymywane przez Strygę, rosjanina zabitego przez własną bombę w lasku Vincennes, policja paryska wpadła na trop awanturniczego, bardzo rozgałęzionego spisku. Aresztowano wielu podejrzanych cudzoziemców.

Rzym 10 | V. Z powodu podróży cesarza Wilhelma do Wiednia pisze Tribuna: Włochy nie potrzebują kłopotać się o pobudki tej podróży. Nie ulega wszelako wątpliwości, że zajdą zmiany w polityce międzynarodowej, w każdym jednak razie zmiany na lepsze. Spotkanie cesarzów może tylko doprowadzić do ustalenia obowiązków, jakiemi nowa sytuacja polityczna obarczy naczelników państw. Spotkanie to należy uważać za ponowne zapewnienie pokoju, nie zaś za niewczesną i niebezpieczną groźbę.

Rzym 10 | V. W Rzymie oraz innych miastach włoskich zamierzone jest bezrobocie powszechne, jako protest przeciwko zajściom turyńskim.

Rzym 10 | V. W tutejszych kołach politycznych twierdzą, że stosunki urzędowe Niemiec z Włochami pozostawiają ostatniemi czasy wiele do życzenia.

Redaktor i Wydawca Dr. H. Fidler.

Druk „Jan Kanty Trzebiński“—Radom.